

გაჩვენოს პროგნოზი
სააზიის აჭარის
ჰიდრომეტეოროლოგიური
ოზონაციონის მსოფლიო

დღეს მოსალოდნელია წვიმა, მთაში - თოვა, ზოგან - ძლიერი, დასავლეთის მიმართულების ქარი - 17-22 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო რაიონებში - 7-12, შიდა-მთიანი რაიონებში - 2-7, მაღალ მთაში - 0-5 გრადუსი სითბო. ზღვის წყლის ტემპერატურა 8 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 762 მილიმეტრი. ზვალ ამინდი შენარჩუნდება, მომდევნო 2 დღეს მოსალოდნელია დროგამოშვებით წვიმა.

კრიკოსი N იუსი

საქართველოს პრეზიდენტმა სალომე ზურაბიშვილმა ორბელიანების სასახლეში პირისპირ შეხვედრა გამართა შედეგების პრინციპს ვიქტორიასთან. საქართველოს პრეზიდენტთან ერთად, გვირგვინის პრინციპს საქართველოში ვიზიტის მასპინძელია გვირგვინის სადამკვირვებლო მისია. შედეგით ამჟამად გვირგვინის საბჭოს თავმჯდომარე ქვეყანაა.

პარლამენტის იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის წევრები საქართველოში ვიზიტით მყოფ გვირგვინის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მონიტორინგის კომიტეტის წევრებს შეხვედრენ. შეხვედრაზე განხილული იყო 12 პუნქტის განხილვის შესახებ და დაკავშირებით იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის მიერ გაწეული საქმიანობა და ამ მიმართულებით სამომავლო გეგმები.

პარტია „კანონი და სამართლის“ თავმჯდომარე თაკო ჩარკვიანის განცხადებით, ნიკა გილაური ბიძინა ივანიშვილის დავალებით ქმნის პარტიას, რომელშიც ნიკა მელია და ხატია დეკანოიძე გაწევრიანდებიან. საქართველოს ყოფილი პრემიერ-მინისტრი ნიკა გილაური პარტიის შექმნის შესახებ განცხადებას ფეისბუქით გამოქვეყნა და მას „სრული სიცრუე“ უწოდა.

ფრაქცია „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ საპარლამენტო საქმიანობას უბრუნდება. „ნაციონალური მოძრაობის“ პოლიტსაბჭოს თავმჯდომარე ლევან ბუაჩიშვილის განცხადებით, ფრაქცია მონაწილეობას მიიღებს საპარლამენტო სწავლებას და განხილვებში. ყველა ამ საკითხზე, რომელიც ეხება საქართველოს ეროვნულ ინტერესებს, ეს იქნება ევროპული დღის წესრიგიდან გამომდინარე თუ 12 პუნქტის შესრულება, პარტია საპარლამენტო საქმიანობაში ჩართული იქნება“, - აღნიშნა მან.

„ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე „ნაციონალური მოძრაობის“ საპარლამენტო საქმიანობაში დაბრუნების საკითხს გამოეხმაურა. „ორი რეკომენდაცია დარჩა გასათვალისწინებელი, მანამდე რეკომენდაციებთან დაკავშირებული ყველა კანონპროექტი ისე მივიღეთ, რომ „ნაციონალურმა“ არ იყო ჩართული. ბოლო ეტაპზე რა ფასი აქვს მათ ჩართულობას, არ ვიცი, თუმცა ჩვენთვის არსებითი მნიშვნელობა არ აქვს, ისინი ქუჩაში იქნებიან თუ პარლამენტში, მათ არც ქუჩის და არც პარლამენტის რესურსი არ აქვთ“, - აღნიშნა ირაკლი კობახიძემ.

მომავალა ია შვედიაში

ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის წარმომადგენლობითი დელეგაცია პრეზიდენტ დოქტორ ფრანც შაუსბერგერის მეთაურობით

ფრაქცია გაბაიძე 514 22 22 80

დელეგაციის მეთაურს უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძემ უმასპინძლა. შეხვედრაზე, რომელსაც უმაღლესი საბჭოს ადამიანის უფლებათა დაცვის საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ცოტნე ანანიძე და აპარატის უფროსი ზურაბ ჭურკვეიძე ესწრებოდნენ, ყურადღება გამახვილდა სამომავლო თანამშრომლობის საკითხებსა და პერსპექტივებზე.

სტუმრებმა დაათვალიერეს აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობა, გადაიღეს სამახსოვრო ფოტო და ჩანაწერი დატოვეს შთაბეჭდილებათა წიგნში.

ცნობისთვის: ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტი (IRE) 2004 წელს ავსტრიაში, ქალაქ ზალცბურგში დაარსდა, როგორც ეკონომიკური და სამეცნიერო დაწესებულება. ამჟამად ინსტიტუტი აერთიანებს ევროპის 23 სახელმწიფოს 130-ზე მეტ რეგიონს, ქალაქსა თუ დაწესებულებას. ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტში აჭარა 2012 წელს გაწევრიანდა.

შეხვედრის დასრულების შემდეგ, ჩვენს კითხვებს უპასუხა ფრანც შაუსბერგერმა და აღნიშნა, რომ ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტსა და აჭარის რეგიონს შორის თანამშრომლობა 10 წე-

პარტნიორებს, რათა მათ განახორციელონ ის წესები, რომელიც ევროპაში მოქმედებს და ისარგებლონ იმ ბენეფიტებით და პროექტებით, რომლებსაც ევროკავშირი მათ სთავაზობს. ჩვენი ვიზიტის ძირითადი მიზანი თქვენი ქვეყნის

კონკრეტული რეგიონი იმისათვის, რომ გავხდეთ ევროპული ოჯახის სრულფასოვანი და ღირსეული წევრი“.

ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტთან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის თანამშრომლობა 10 წელზე მეტს ითვლის, თუმცა 2020 წლამდე პრაქტიკული აქტივობები არ ყოფილა. 2020 წელს, პანდემიის პერიოდში, შედგა ბატონ ფრანც შაუსბერგერთან პირველი კონტაქტი დისციპლინარად, მაშინ დაიგეგმა თანამშრომლობის გააქტიურება. შესაბამისად, ჩვენ გასული წლის ბოლოს გვქონდა შესაძლებლობა, ბატონი შაუსბერგერის ინიციატივით, მონაწილეობა მიგველო IRE-ს გენერალურ ასამბლეაში, სადაც გაიმართა ჩვენი რეგიონის პრეზენტაცია და 4 დღის განმავლობაში ზალცბურგის მცხოვრებლები, ქალაქის სტუმრები საინფორმაციო რგოლების მეშვეობით ეცნობოდნენ საქართველოს და აჭარის რეგიონს. ბუნებრივია, ამ შესაძლებლობისთვის მას მაღლობა მინდა გუთხრა. ჩვენ ვცდილობთ, გავზარდოთ როგორც აჭარის, ისე მთლიანად საქართველოს ცნობადობა, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, ავსტრიაში და ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის წევრ რეგიონებში. ბატონი ფრანც შაუსბერგერის და მისი დელეგაციის ვიზიტი არის კიდევ ერთი შესაძლებლობა, გუთხრათ სტუმარს, რას აკეთებს საქართველო იმისთვის, რომ გახდეს ევროპული ოჯახის სრულფასოვანი წევრი. ჩვენ მოვისმინეთ რეკომენდაციები და, რაც მთავარია, მან გამოთქვა სურვილი, დაეხმაროს როგორც ჩვენს რეგიონს, ასევე მთლიანად საქართველოს იმაში, რომ მოვიპოვოთ ის, რაზეც საუკუნეების განმავლობაში ჩვენი წინაპრები, ქართველი ხალხი ოცნებობდა. ეს არის ევროპული ოჯახის ღირსეული და სრულფასოვანი წევრობა, - გვითხრა დავით გაბაიძემ.

ლიწადზე მეტია გრძელდება. აჭარის დელეგაცია ზალცბურგში გასულ წელს იმყოფებოდა.

საქართველო ევროპული ქვეყანაა, აჭარა კი ევროპული რეგიონი და საქართველოს მისწრაფება ევროპაში ინტეგრაციისკენ არის ის საკითხი, რაშიც გვინდა დავეხმაროთ, რადგან იმისთვის, რომ საქართველო თავისი რეგიონებით გახდეს ევროკავშირის წევრი, გარკვეული წინაპირობებია შესასრულებელი. გვსურს, რომ ის გამოცდილება, რომელიც გავაჩინა როგორც ევროკავშირის წევრ ქვეყანას, გავუზიაროთ ჩვენს

მხარდაჭერაა. ჩვენი სრული დახმარების იმედი გქონდეთ, მზად ვართ, დაგეხმაროთ ჩვენი გამოცდილებითა და შესაბამისი ბერკეტებით, - აღნიშნა ფრანც შაუსბერგერმა.

აჭარის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძემ დელეგაციასთან გამართულ შეხვედრაზე განაცხადა, რომ „ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის დელეგაციის ვიზიტი აჭარაში, პრეზიდენტ დოქტორ ფრანც შაუსბერგერის მეთაურობით, კიდევ ერთი შესაძლებლობაა, ვაჩვენოთ ევროპას, თუ რას აკეთებს ჩვენი ქვეყანა, მისი

ISSN 2720-8702

9 772720 870003

გამოიწიეთ გაზეთი «აჭარა»!

ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სა-დისტრიბუციო ორგანიზაციას «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დახმარებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს.

გამოიწიეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან»!

ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი!

წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის (IRE) პრეზიდენტ დოქტორ ფრანს შაუსბერგის შეხვედრა

შეხვედრაზე განიხილეს თანამშრომლობის გარემოების პერსპექტივები. დელეგაციის წევრებმა აღნიშნეს, რომ IRE მზადაა მხარი დაუჭიროს საქართველოს ევროკავშირში გაწევრიანებას, რათა საქართველომ შეძლოს ისარგებლოს იმ სიკეთებით, რომლებსაც ევროკავშირი თავის წევრებს სთავაზობს

ევროპის რეგიონთა ინსტიტუტის (IRE) მიზანია ევროპული რეგიონებისთვის თანამშრომლობის პლატფორმის შექმნა, ურთიერთობების გაღრმავება, ევროკავშირთან დაახლოების ხელშეწყობა და გამოცდილების გაზიარება.

IRE ყოველწლიურად მართავს გენერალურ ასამბლეას, ზალცბურგის ევროპის სამიტს, ევროპის რეგიონებისა და ქალაქების კონფერენციებს, სადაც განიხილება ისეთი აქტუალური თემები, როგორებიცაა ევროპის რეგიონების, ქალაქების განვითარების სამომავლო სტრატეგიები, პოლიტიკური და ეკონომიკური გამოწვევები.

აჭარის მთავრობის პრესსამსახური

სიფრული უნარების შესწავლა უფასოდ - პროგრამის პრეზენტაცია

ნაიბა შუტაბაძე 27 48 93

„დასაქმების ხელშეწყობა ციფრული უნარების განვითარების გზით“ - ამ სახელწოდების პროგრამის პრეზენტაცია გაიმართა ბათუმის ტექნოპარკში. პროგრამა ინფორმაციული ტექნოლოგიების სფეროში დასაქმების მიზნით სამთვიან უფასო სასწავლო კურსს მოიცავს, რომელსაც საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო ახორციელებს.

ბათუმში დაინტერესებულ პირებთან შეხვედრა აჭარის დასაქმების სააგენტოს ინიციატივით შედგა. პროგრამაში ჩართულმა მხარეებმა თანამშრომლობის მეორხანდელმა გააფორმეს. შეხვედრაზე ისაუბრეს სპეციალობის დაუფლების დადებით შედეგებზე, განმარტეს, რომ სპეციალისტებზე მოთხოვნა მსოფლიოს მასშტაბით ძალიან დიდია, საქმის შესწავლის შემთხვევაში კი დასაქმების შანსები მაღალია.

თორნიკე რიჟვაძე საქართველოს სახალხო დამცველ ლევან იოსელიანს შეხვედრა

თორნიკე რიჟვაძემ სახალხო დამცველს თანამდებობაზე არჩევა მიულოცა, წარმატებები უსურვა და შემდგომი თანამშრომლობისთვის მზადყოფნა გამოთქვა

ლევან იოსელიანმა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარის სახალხო დამცველის აპარატის პრიორიტეტები და სამომავლო გეგმები გააცნო. მხარეებმა დემოკრატიის განვითარების ხარისხზე და ადამიანის უფლებათა დაცვის მიმართულებით მიმდინარე ღონისძიებებზე ისაუბრეს.

აჭარის მთავრობის პრესსამსახური

ბათუმში „ქართული ოცნების“ საქალაქო ორგანიზაციის კონფერენცია გაიმართა

ნაიბა შუტაბაძე 514 22 22 80

„ქართული ოცნების“ პარტიული კონფერენციები აჭარიდან დაიწყო

ბათუმში გამართულ კონფერენციაში მონაწილეობდნენ მმართველი პარტიის თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძე, გენერალური მდივანი კახა კალაძე, აღმასრულებელი მდივანი მამუკა მდინარაძე, რეგიონული მდივანი დიმიტრი სამხარაძე, აჭარის ორგანიზაციის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძე, აჭარის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაძე, ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერი არჩილ ჩიქოვანი, საკრებულოს თავმჯდომარე რამაზ ჯინჭარაძე,

საპარლამენტო უმრავლესობის წევრები - ბათუმის მაჟორიტარი დეპუტატი რესან კონცელიძე და ალექსანდრე ტაბატაძე. კონფერენციის მონაწილეებმა „ქართული ოცნების“ ბათუმის საქალაქო ორგანიზაციის თავმჯდომარედ ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანი,

ასევე, ბიუროს წევრები აირჩიეს. „ქართული ოცნება“ ქვეყნის მასშტაბით 73 პარტიულ კონფერენციას გამართავს.

არჩილ ჩიქოვანმა განაცხადა: „ჩემთვის დიდი პატივია, რომ პარტია „ქართული ოცნება“ - დემოკრატიული საქართველოს“ ბათუმის ორგანიზაციას ვუხელმძღვანელებ. ორმაგად საპასუხისმგებლო და სამაგალი, ვიყო „ქართული ოცნების“ გუნდის წევრი.

მადლობა მინდა ვუთხრა „ქართული ოცნების“ დიდ და ძლიერ პოლიტიკურ გუნდს, პოლიტსაბჭოსა და დელეგატებს ნდობის გამოცხადებისთვის, მადლობა ყველას მხარდაჭერისათვის“.

ძლიერი ქარი - ბათუმში

ნაიბა შუტაბაძე 514 22 22 80

ძლიერმა ქარმა ბათუმის სხვადასხვა ადმინისტრაციულ ერთეულში გარკვეული პრობლემები შექმნა. დაფიქსირდა სახურავების გადახდისა და ხეების წაქცევის ფაქტები, რის გამოც რამდენიმე შეფერხდა მოძრაობა. გაწვევების სამსახურმა წაქცეული ხეები ტერიტორიიდან გაიტანა. რამდენიმე ლოკაციაზე დაზიანდა ელექტროსადენები და ელექტროგადამცემი ბოძები. მერიის შესაბამისი სამსახურები საგანგებო რეჟიმში მუშაობდნენ.

მთელი ღამის განმავლობაში მიმდინარეობდა სალიკვიდაციო ღონისძიებები, დანაგვიანებული პერიმეტრის დასუფთავება.

ასევე მიმდინარეობს წაქცეული საგზაო ნიშნების აღდგენის ბოძების აღდგენა, ძლიერი ქარის შედეგად დაზიანებული სახურავების ნარჩენებისგან გასუფთავება და მომზადება გადასურვის სამუშაოების დასაწყებად.

მერიის სამსახურებმა საგანგებო რეჟიმში იმუშავეს.

ახალგაზრდული ფორუმი - ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტში

ნაიბა შუტაბაძე 514 22 22 80

ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტში 28 მარტს პანელური დისკუსიის ფორმატის ახალგაზრდული ფორუმი გაიმართა, რომლის თემა იყო „მდგრადი განვითარება ევროინტეგრაციისთვის“

უნივერსიტეტის სტუდენტებთან ძირითად ისაუბრეს გავრცელებული მდგრადი განვითარების მიზნებსა და საქართველოს ევროპული ინტეგრაციის საკითხებზე. ბსუ-ის რექტორი მერაბ ხალვაში სტუდენტებს ნატო-საქართველოს ურთიერთობების მნიშვნელობაზე ესაუბრა.

ფორუმის მიზანია ახალგაზრდების ინფორმირებულობა, ჩართულობა და გადაწყვე-

ტილების მიღებაში მონაწილეობა. მოხარული ვარ, რომ ჩვენი სტუდენტები ამ ფორუმის მონაწილეები არიან, - აღნიშნა მერაბ ხალვაში. მოწვეულმა ექსპერტმა, საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების საბჭოს აპარატის თავდაცვის საკითხთა დეპარტამენტის უფროსმა მრჩეველმა ნათია გვენეტაძემ ნატო-საქართველოს ურთიერთობებსა და არსებული თანამშრომლობის მნიშვნელობაზე ისაუბრა.

- საინფორმაციო ცენტრი მთელი ქვეყნის მასშტაბით რეგულარულად ატარებს სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფების სპეციფიკურ მორგებულ საინფორმაციო კამპანიებს. ასევე, ტარდება საჯარო ღონისძიებები, სემინარები, შე-

მეცნებითი აქტივობები. საინფორმაციო ცენტრი წლის განმავლობაში საგანმანათლებლო ღონისძიებებს აქტიურად ახორციელებს რეგიონში. ხვალ შეხვედრა გვაქვს აჭარის მაღალმთიანეთში, კერძოდ კი შუახევის მუნიციპალიტეტში. ფორუმს იქ მოღვაწე მუშაკები დაეწევიან, - განაცხადა ნათია გვენეტაძემ. შეხვედრაზე სტუდენტების გარდა პედაგოგებიც იმყოფებოდნენ. აღინიშნა, რომ სწორედ ახალგაზრდები და პედაგოგები წარმოადგენენ საინფორმაციო ცენტრის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ სამიზნე აუდიტორიას.

- მადლობა საინტერესო შეხვედრისთვის ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტს

და ორგანიზაციას „საინფორმაციო ცენტრი ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ“. რაც უფრო მეტად მოგვეცემა ამის შესაძლებლობა, მით მეტად გამოვადგებით ჩვენს ქვეყანას. ჩვენი წარმატება ქვეყნის სიძლიერეა და არცერთი წამი არ უნდა დაიკარგოს ფუჭად, - განაცხადა სტუდენტმა თამაზ კალანდაძემ.

ახალგაზრდული ფორუმის ორგანიზატორები იყვნენ „საინფორმაციო ცენტრი ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ“ და „საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა“ - დედაპირის მეგობრები“. შეხვედრა ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მხარდაჭერით ჩატარდა.

სამშობლოსათვის თავდადებული პრეზიდენტი

ლავა ხომბრიძე 593 50 82 69

სამშობლოსთვის თავდადება წმიდათა წმიდა ვალია და მამულისთვის სიკვდილი რჩეულთა ხედვრია! სულიერების უზესთაესი ღირსების ეს გამოვლენა საუკუნეებს ასულდგმულებს და სინათლის და სიკეთის რაინდებსაც გვიმრავლებს, რაინდებს, რომელთაც საკრალური ფუნქცია დააკისრა დედაბუნებამ

სწორედ ასეთად წარმოგვიდგება ზვიად გამსახურდია - საქართველოს პირველი პრეზიდენტი, მეცნიერი, მწერალი, საზოგადო მოღვაწე, საერო საქმისთვის თავგანწირული, უდრეკი მებრძოლი. უკვე 30 წელია, ზვიად გამსახურდია იმიერი სამყაროს ბინადარია, მაგრამ ამიერსამყაროშიც ყველას ახსოვს.

31 მარტს ჩვენი ქვეყანა არა მხოლოდ 32 წლის წინანდელი ისტორიული მოვლენის - რეფერენდუმის ჩატარების თარიღს აღნიშნავს, არამედ საქართველოს პირველი პრეზიდენტის დაბადების დღეს - მას 84 წელი შეუსრულდება.

ზვიად გამსახურდია თანამედროვეთათვის საკრალური პიროვნებაა, მას უხვად ამკობდნენ ეპითეტებით: დედამიწაზე მოვლენილი გულიერი, სულმნათი, გრაალის რაინდი... ასეთი შეფასებები საქართველოს პირველმა პრეზიდენტმა თავისი მოღვაწეობითა და ცხოვრებით დაიმსახურა.

ყმაწვილობის ასაკიდან იბრძოდა ეროვნული თვითშეგნების ამაღლებისთვის, ცნობილი დისიდენტი ტოტალიტარულ სახელმწიფოში იმთავითვე აღიქმებოდა როგორც საერო საქმისათვის თავგანწირული, უდრეკი მებრძოლი. იგი არა მარტო ღირსი იყო ეროვნული მოძრაობისა, არამედ ჩვენს ქვეყანას დამოუკიდებლობა მოაპოვებინა და საკუთარი თავი უყოყმანოდ მიიტანა სამშობლოს სამსხვერპლოზე. იგი საქართველოსა და მთლიანად კავკასიის მტრებმა მოკლეს... რაც დრო გადის, ზვიადის სახელი მეტი შარავანდედით იმოსება და როგორც ერის უკვდავი სული, ჩვენი მუდმივი თანამდევია.

ბოლომდე ერთბაშად ღირსი იმ ეროვნული სულიკვებითა, რომლის აღორძინებასაც ზვიად გამსახურდია შეინერა

კაცია, რომელიც სამშობლოს მოჯახუნი მალღა აყენებდა

ოთარ ცინცაძე 599 85 21 14

წუთისფლიდან ნადრეგად წასულმა პოლიტიკოსმა, საქართველოს პირველ პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას უახლოესმა თანამებრძოლმა, დამოუკიდებლობის აქტზე ხელისმომწერმა, ქართველოლოგმა, პროფესორმა ტარიელ ფუტყარაძემ დიდი და ეროვნული საქმეებთან ერთად შესაშური ოჯახი და შვილები დატოვა. მეუღლის - ია ვაშაიძის მსგავსად, ეროვნულ მეცნიერებაში თავის სიტყვას ამბობს ტარიელის ქალიშვილი ნათია შუტბარაძე

იგი ჩვენი სტუმარია და მამაზე, ზვიად გამსახურდიასთან მის ურთიერთობებზე გვესაუბრება.

- მამაჩემის მიზანი იყო, პირველ რიგში, არა მხოლოდ აჭარის, არამედ საქართველოს ყველა კუთხის ისტორიული მემკვიდრეობის შესწავლა და ამ გზით ერთიანი ქართველური ცნობიერების გააქტიურება. თავის ბოლო გამოცდევამში, რომელიც ცნობილ ეთნოგრაფ თედო სახოკიას ზემო აჭარაში მოგზაურობას ეხება, მან თვალნათლივ წარმოაჩინა ჩვენი მშობლიური კუთხის ტურისტულ ქსელში ჩართვის პერსპექტივა, რაც, ბუნებრივია, ბიძგ მისცემს ამ მიმართულებით საზოგადოებრივი ინტერესის ზრდას. მე ჩემი სამსახური - ამერიკის საბჭოებში მუშაობა მძღვეს საშუალებას, გარკვეულწილად, ხელი შევუწყო მამის ჩანაფიქრის განხორციელებას: ქართული ენისა და კულტურის შესწავლით დაინტერესებულ უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს მივცე რეკომენდაცია, ესტუმრონ ქართულ სოფლებს, დააკვირდნენ ცოცხალ მემკვიდრეებს, ჩვენი ქვეყნის კუთხეების მრავალფეროვნებას. უამრავ უცხოელ მკვლევართან მიწვევს მუშაობა, რომელთაც ქართული ენის შესწავლის გარდა, ვცდილობ, ქართული კულტურის მიმართაც გავუღვივო ინტერესი. ჩემი რეკომენდაციით, ბევრი მათგანი სტუმრობს როგორც მთიანი აჭარის სოფლებს, ასევე ბათუმის არქივს.

ერმა, მაღლიერმა საზოგადოებამ ტარიელ ფუტყარაძის დავალი დააფასა. კიდევ რის გაკეთებას ჩათვლიდათ მიზანშეწონილად?

- ქართველი საზოგადოების საოცარი ერთსულიანობის დასტურია ის აქტივობები, რომლებიც განხორციელდა მამაჩემის ხსოვნის უკვდავსაყოფად. ყურადღებას შევაჩერებ ძირითად ნაწილზე: თბილისში უკვე არის ტარიელ ფუტყარაძის ქუჩა, მისი სახელი მიენიჭა ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრს, სადაც მამა 28 წელი მოღვაწეობდა, ასევე, მის მშობლიურ შუბნის საჯარო სკოლას და ბათუმის აკაკი წერეთლის სახელობის საჯარო ბიბლიოთეკის პერიოდიკის დარბაზს; გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტში გაიხსნა ტარიელ ფუტყარაძის სახელობის კაბინეტი და დაარსდა მისი სახელობის სტიპენდია; აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, ასევე, შუახევის მუნიციპალიტეტის მერიის გადაწყვეტილებით, ტარიელ ფუტყარაძის სახელობის სტიპენდია დაარსდა წარჩინებული სტუდენტებისთვის, სოფელ ტომაშეთში სკვერი გაიხსნა; აჭარის ხელოვნების სკოლის დირექტორის - ვახტანგ ბერიძის ინიციატივითა და შუახევის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით, სახალხო ფესტივალის „ზე-კართან“ ღონისძიებათა ნაწილი დაიგეგმა მშობლიურ სოფელ საფუტყარეთში; ასევე, მერიის მხარდაჭერით, მთიან აჭარაში ტრადიციულ იქცა სახალხო დღესასწაული „დიდგორობა კუნტაისის მერიის მხარდაჭერით გაიხსნა მემორიალური დაფა მის საცხოვრებელ სახლზე ქუთაისში; ჩატარდა პროფესორ-მასწავლებელთა და ასევე, მოსწავლეთა სამეცნიერო კონფერენციები სხვადასხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებაში, კერძოდ, თბილისში - საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართულ უნივერსიტეტსა და კრწანისის საჯარო სკოლაში; გორისა და სამცხე-ჯავახეთის უნივერსიტეტებში; ქუთაისში - აწესდა ქართველოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრისა და ი. ოცხელის სახელობის №2 საჯარო სკოლაში; ბათუმში - საჯარო ბიბლიოთეკის პერიოდიკის დარბაზში; გამოვიდა მამისადმი მიძღვნილი ქართული ენის სახელმძღვანელო დუზჯეს უნივერსიტეტის ქართული ენის განყოფილების სტუდენტებისთვის, რომლის ავტორებიც არიან ამავე უნივერსიტეტის პროფესორები მაკა სალია და შორენა ლომია; ასევე სამეცნიერო კრებულები: „ქართველური მემკვიდრეობის“ 25-ე ტომი და „წელიწადის“ მე-12 ნომერი, რომლებიც მამის საუბილეო თარიღსა (60 წ.) და სამეცნიერო მოღვაწეობას ეხება, ბატონ გიორგი სოსიასვილის მოთხოვნითა კრებულები: „სისხლის სათავე“ და „იაი-ლები“; საპატრიარქოს უნივერსიტეტის სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა ძალისხმევით მომზადებული კრებული „სანამ ჩირაქი დაინისლება“, რომელშიც შევიდა კოლეგებისა და სტუდენტების მოგონებები მამაზე... სწორედ ჩვენი საზოგადოების გულწრფელმა თანადგომამ მოგვცა მოტივაცია, რომ

მამის კოლეგებთან, მეგობრებთან და სტუდენტებთან ერთად დაგვეარსებინა „ტარიელ ფუტყარაძის ქართველოლოგიის საერთაშორისო საზოგადოება“ და განვესაზღვრა ჩვენი თვალთახედვით საშური სამომავლო ამოცანები: 1. ტარიელ ფუტყარაძის სამეცნიერო-პედაგოგიური თუ პუბლიცისტური ნაწარმის მომზადება სისტემური გამოცემისათვის; აქ გთვალისწინებულია როგორც სხვადასხვა პერიოდული გამოცემის პუბლიკაციები, ისე აქამდე გამოუცემელი მასალები, კერძოდ: - სოციალურ ქსელში განთავსებული სტატიები და ჩანაწერების ის ნაწილი, რომელიც დირექტორმა ტარიელ ფუტყარაძის, როგორც პიროვნების, მოქალაქის, მასწავლებლის, საბჭოთა იდეოლოგიებისაგან თავისუფალი ქართველოლოგიის განვითარებისა და ქართულთა ერთიანობისათვის მებრძოლის წარმოსაჩინად; - დღიურები, რომლებსაც ტარიელ ფუტყარაძე წლების განმავლობაში ქმნიდა; ეს ჩანაწერები, ასახავს რა ერთი ქართველი კაცის თავგადასავალს, ამავდროულად, წარმოადგენს უაღრესად მნიშვნელოვან წყაროს ჩვენი უახლესი ისტორიის შესწავლად. 2. ტარიელ ფუტყარაძის ავტორობითა და რედაქტორობით მომზადებული სახელმძღვანელოების მიხედვით, ქართული ენის კურსების/პროგრამების შემუშავება-ამოქმედება: საქართველოს მოქალაქეებისათვის; საქართველოს სახელმწიფო საზღვრებს მიღმა მცხოვრები ქართველებისთვის, რომლებიც არიან ამჟამინდელ თურქეთსა და ირანის პროვინციაში - ფერეიდანიში; უცხოელებისათვის; ამ ეტაპზე ჩვენი საზოგადოება უსასყიდლოდ წარმართავს ქართული ენის კურსებს უკრაინელი ლტოლვილებისთვის. 3. ტარიელ ფუტყარაძის ჩანაფიქრის მიხედვით, სხვადასხვა სახელმძღვანელოს (ქართული ენა, ქართული ენის სტილისტიკა...) მომზადება; 4. აქტიური თანამშრომლობა ყველა იმ დაწესებულებასთან, რომელიც დაინტერესებულია ტარიელ ფუტყარაძის მოღვაწეობისადმი მიძღვნილი კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიების მომზადებით; 5. ტარიელ ფუტყარაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ყოველწლიური კონფერენციის ორგანიზება, სადაც წარმოდგენილი იქნება საზოგადოების მიერ გაწეული მუშაობის ანგარიში და სხვა.

- როგორ შეფასებთ სახალხო დღესასწაულ „უნივერსიტეტის“ დაწესებას?

იხ. მე-4 გვ.

უხსოვარი

ევროპული საბჭოს პრეზიდენტ შარლ მიშელის განცხადებით, მოლოდინის, უკრაინისა და საქართველოს ევროკავშირში გაწევრიანების თაობაზე მოლაპარაკებების პროცესის დაწყების შესახებ ევროპულმა საბჭომ გადაწყვეტილება 2023 წლის ბოლომდე უნდა მიიღოს. აღნიშნული განცხადება მან კიშინიოვში, მოლოდინის პრეზიდენტ მაია სანდუსთან გამართულ ერთობლივ პრესკონფერენციაზე გააკეთა. „ეს პოლიტიკური გადაწყვეტილება იქნება იმ ანგარიშის გათვალისწინებით, რომელსაც ევროკომისია გამოაქვეყნებს“, - განაცხადა შარლ მიშელმა.

თურქეთის სამი ოპოზიციური პარტიის წარმომადგენლებმა ქვეყნის ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას მიმართეს მოთხოვნით, მოქმედ პრეზიდენტ რეჯეფ თაიფ ერდოღანს მისი დაგეგმილ საპრეზიდენტო არჩევნებზე კენჭისყრა აეკრძალოს. მათი განცხადებით, პრეზიდენტობის კანდიდატად ერდოღანის რეგისტრაცია კონსტიტუციას არღვევს, ვინაიდან ის უკვე ორჯერ იყო ქვეყნის პრეზიდენტი. თავის მხრივ, ერდოღანის პარტიის წევრმა მუსტაფა შენთოფმა განაცხადა, რომ 2018 წელს, კონსტიტუციის შეცვლის შემდეგ, ერდოღანმა ახალ საპრეზიდენტო სისტემაში კენჭი პირველად იყარა, 2014 წლის არჩევნებში მოპოვებული გამარჯვება კი ამ კონტექსტში აღარ უნდა ითვლებოდეს.

რუსეთმა კონტინენტაშორისი ბალისტიკური რაკეტების გამოყენებით სამხედრო წერტონა დაიწყო. სწავლებაში 3 ათასი სახმედრო მისამსახურე და 300 ერთეული სამხედრო ტექნიკა მონაწილეობს. რუსეთის თავდაცვის უწყება სწავლებას გეგმურს უწოდებს, ოფიციალურ განცხადებაში ნათქვამია, რომ მიზანი ატომური სარაკეტო კომპლექსების „იარაღის“ მანერირების და იარაღისა და სპეციალური ტექნიკის თანამედროვე სახეობების შესაძლებლობების შემუშავებაა.

ისრაელი სუვერენული ქვეყანაა, რომელიც იღებს გადაწყვეტილებებს თავისი ხალხის სურვილების შესაბამისად და არა უცხოეთიდან, მათ შორის საუკეთესო მეგობრების ზეწოლის შედეგად, - ასე უპასუხა ისრაელის პრემიერ-მინისტრმა ბენიამინ ნეთანიაშუმ აშშ-ის პრეზიდენტ ჯო ბაიდენის განცხადებას, რომელმაც ისრაელის მთავრობის მეთაურს მოუწოდა, სადავო სასამართლო რეფორმაზე უარი თქვას. „ჩემი ადმინისტრაცია ერთგულია დემოკრატიის განმტკიცების, მათ შორის ხელისუფლების სამ შტოს შორის საჭირო ბალანსის აღდგენის გზით, რის მიღწევასაც ვცდილობთ ფართო კონსენსუსის საფუძველზე“, - განაცხადა ნეთანიაშუმ.

რუსეთი სომხეთის ხელისუფლებას მოუწოდებს, შაავის სასამართლოსთან კავშირი შეწყვიტოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ოფიციალური მოსკოვი „სერიოზულ ნაბიჯებს“ გადადგამს. კრემლისტური მედიის ინფორმაციით, თუ სომხეთის პარლამენტი სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს კანონპროექტის რატიფიცირებას მოახდენს, ორმხრივი ურთიერთობები მნიშვნელოვნად გაუარესდება.

მომზადდა ია შველიძემ

ფარად და მახვილად დაუღბა „აჭარას“

ოთარ ცინარიძე 599 85 21 14

წარმატებული მეცნიერი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი **თამილა ღამბი-თამი** ჩვენი გაზეთის სტუმარია.

- ქალბატონო თამილა, გაზეთი „აჭარა“ 102 წლისაა. იყო დრო, როცა ზოგიერთებმა მისი დანურგაც განიზრახეს. მამათქვენი, ცნობილი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე ემენ დავითაძე ფარად და მახვილად დაუღბა გაზეთს.

- „აჭარის“ საგაზეთო ისტორიის შესწავლის პირველი ცდა, მამის ერთ-ერთი პირველი სამეცნიერო (სადისერტაციო) ნაშრომი - „გაზეთი „ფუნარა“ გახლავთ, რომელიც იმ პრესის საძირკველია, დღემდე ერთგულად რომ ემსახურება საზოგადოებას და აჭარაში ქართული სიტყვის მებაირახტრეა. ამდენად, ბუნებრივია, მის მნიშვნელობასა და დანიშნულებაზე ვის, თუ არა მამას - გაზეთ „აჭარის“ მემკვიდრე, ნამდვილად ეთქმოდნა სიტყვა, ამიტომ მისი ქომაგი და დამცველი გახდა.

- რამდენად გულგახსნილია თქვენთან მამა?

- რაც თავი მახსოვს, ყოველთვის დიდი მეგობრები ვიყავით და ვართ. მას აქვს სიყვარული და მისი გამოსატყვის საოცარი ნიჭი და უნარი. ალბათ, ამის დამსახურებია, რომ ყოველთვის თბილი და უშუა-

იდება. თუ იცით, რაზე მუშაობს?

- ახლანაზ გამოიცა მისი ლექსების საიუბილეო კრებული. მიზნად აქვს, თავი მოუყაროს პუბლიცის-

ვანება და სიხარული სახელმწიფო პრემიასთან დაკავშირებით, რომელიც სწორედ „სოფლის აღმამენებელმა“ მოუტანა. მიელი ჩემი ბა-

თვის, ქვეყნისთვის აქტუალური თემაა. ყოველთვის იცოდა და იცის მწერლის, პოეტის და ზოგადად, შემოქმედი ადამიანის როლი ერსა და საზოგადოებაში. მისი პრინციპი მართალი სიტყვაა. ამისთვის მას არასდროს უღალატია. ამ პრინციპზეა აგებული ბოლო კრებულიც, მისი ნააზრევ-ნაფიქრალი. მის კალამს მელანი ჯერაც არ შეშრობია და კვლავაც კუთხის, ერის, ხალხის სამსახურშია.

- ქალ-ვაჟი და შვილიშვილები რით ეხმარებით და როგორ ეხმანებით?

- გვაქვს შეკრების, თავმოყრის ჩვენიული ტრადიციები და ერთად ყოფნით ვხარობთ. განუზომელია მშობლების სიხარული და სიბოლო, ყველგან რომ გვწვდებოდა და გვაბობდა.

- დავითაძეების დიდი და სიკეთით სავსე ოჯახებიდან გამოყოლილ მადლს შთამომავლობას რა ფორმით გადასცემთ?

- ახალგაზრდებს ვუზიარებთ იმ ცოდნასა და გამოცდილებას, რასაც პროფესიული თვალსაზრისით ვიძენთ, ვემსახურებით თაობებს და ვსწავლით ლიტერატურის სიყვარულს, რადგან დღეს, ინფორმაციით და ტექნოლოგიებით დატვირთულ სამყაროში მეტ შინაარსობრივ დატვირთვას იძენს სულიერება, რომლის სახმილი ოდიტავნე

|| მამა ყოველთვის იმაზე წერს, რაზეც ფიქრობს და რაც კუთხისთვის, ქვეყნისთვის აქტუალური თემაა. ყოველთვის იცოდა და იცის მწერლის, პოეტის და ზოგადად, შემოქმედი ადამიანის როლი ერსა და საზოგადოებაში. მისი პრინციპი მართალი სიტყვაა. ამისთვის მას არასდროს უღალატია. ამ პრინციპზეა აგებული ბოლო კრებულიც, მისი ნააზრევ-ნაფიქრალი. მის კალამს მელანი ჯერაც არ შეშრობია და კვლავაც კუთხის, ერის, ხალხის სამსახურშია

ლო დამოკიდებულება გვაქვს. მასთან ნებისმიერ თემაზე და საკითხზე შეიძლება საუბარი. დღემდე მაძლევს მამაშვილურ, კოლეგიალურ და პროფესიულ რჩევებს, რასაც ვითვალისწინებ და სასურველ შედეგსაც ვაღწევ. საკუთარ მოსაზრებებს, ფიქრებსაც მიზიარებს მამა და გეგმებზეც ხშირად მესაუბრება, როგორც უფროსი შვილი.

- მწერალი ასაკშიც კალამს ეტყურ ნაშრომებსაც.
- ემენ დავითაძის „სოფლის აღმამენებელი“ თანამედროვე ქართული პროზის ღირსეული შენაძინაა. რა გახსოვთ იმ წლებიდან, როცა ეს ნაწარმოები იწერებოდა?
- ყველაფერი ნათლად მახსოვს, - დედა ხელნაწერს კარნახობდა, მამა საბეჭდ მანქანასთან იჭდა და აწყობდა, მე სიამოვნებით ვუსმენდი. არ დამავიწყდება მისი აღფრთო-

ვშვობა წიგნის წერის პროცესს, შემდეგ მისი გამოცემის ტკიბილი მოგონებას უკავშირდება. წაკითხულ ტექსტსაც კი ხელახლა ვისმენდი და ველოდებოდი, როდის გამოვიდოდა შემდეგი წიგნი.
- მამის ავტორობით გამოცემულ ლექსების ბოლო კრებულზე რა შენიღებება გაქვთ?
- მამა ყოველთვის იმაზე წერს, რაზეც ფიქრობს და რაც კუთხის-

იყო წიგნი, როგორც საზრდო „სულიერი სიმშვილის“ მომთბობისა...
- უკვე წარმატებული მეცნიერი ხართ, ქართული სიტყვის მეციხოვნედ გთვლიან. რაა მთავარი, რომ დედადანი გლობალიზაციის პროცესებს გაუძლებთ?
- მთავარია, ენამ სიწმინდე შეინარჩუნოს.
- როგორი მეგობარი ხართ?
- ეს, ალბათ, მეგობრებს უნდა

ბოლომდე ერთგული ღარჩა იმ ეროვნული სულისკვეთიბისა, რომლის აღორძინებასაც ზვიად გამსახურდია შეენიჩა კასი, რომელიც სამოქალაქო ოჯახსავე მალლა აყენებდა

მე-3 გვერდიდან

- ასეთი ტიპის დღესასწაულებს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ერის ისტორიული მემკვიდრეების გაცოცხლებისა და ერთიანი ქართველური ცნობიერების ამაღლებისათვის; როგორც მამა თვლიდა, სოფლისთვის თავშეწირული კუტი ქალის ქმედება დიდგორის ველზე დაღუპულ ქართველთა გმირობის ტოლფასია; ასეთი დიდებული ადამიანების მაგალითზე კი „ქვეყნის მოყვარე“ ახალი თაობა უნდა გაიზარდოს.

- მწერალმა, მეცნიერმა გიორგი სოსიაშვილმა ტარიელ ფუტყარაძის მოღვაწეობა მხატვრულადაც გაცოცხლა. „ილიები“ თანამედროვე ქართული პროზის კარგი შენაძინაა. ამ წიგნს როგორ აფასებთ?

- პირველ რიგში, აღვნიშნავ სასიხარულო ფაქტს, რომ რომანმა „ილიები“ გამარჯვა ლიტერატურულ კონკურსში „მუზა“; მადლობას ვუხდით ბატონ გიორგი სოსიაშვილს, რომ მან ამ რომანის დაწერით მამის სურვილი აღასრულა - მხატვრული ფერადოვნება შესძინა ლეგენდას, რომელმაც შემოგვინახა კუტი ქალის ზნეობრივი გმირობის მაგალითი. რომანში ფართო სპექტრით არის წარმოდგენილი ისტორიული ბედუქულობით შევიწროებული ქართველობის პრობლემები და რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია - „გზა ხსენისა“, რომ გამოსავალი ისევ ჩვენში უნდა ვეძებოთ, ჩვენი საკუთარი ძალების მოკრებაში, სხვა ვერავინ იტვირთებს ჩვენს გასაწევ პაუზისმგებლობას ქვეყნის გადარჩენისათვის.

- ია ვაშაკიძე ქართულ მეცნიერებაში სიტყვას ამბობს. იგი თქვენთვის არა მარტო დედა, გზამკვლევი, კოლეგა და უფროსი მეგობარია. გაზაფხულის პირველი დღე

სასწაულები როგორ მიულოცეთ?

- რა თქმა უნდა, ყვავილებითა და მოფერებებით; გაზაფხულის პირველ დღესასწაულზე კიდევ მეძლევს საბაბი, დედის მართ სიტბო და ყურადღება გამოვხატო.

- 31 მარტი ზვიად გამსახურდიას დაბადების დღეა. როგორ შემორჩა თქვენს მემკვიდრეებს მამისა და ქვეყნის პირველი პრეზიდენტის მეგობრობა?

- მამის ბატარა ვიყავი, მაგრამ მახსოვს მამის ნათქვამი, რომ ბატონი ზვიადი აჭარიდან შემოსულ ყველა წერილს ვასაცნობდა მას უგზავნიდა, ენდობოდა. ისინი დაახლოვდა დამოუკიდებელი და ერთიანი საქართველოსათვის ბრძოლამ და საერთო საქმემ. მამას არც დევნილობაში მიუტოვებია ბატონი ზვიადი, ესწრებოდა გროზნოს სესიას, რაც მოგვიანებით თავის ჩანაწერებში წარმოაჩინა. მამა იყო ზვიად გამსახურდიას საიუბილეო თარიღებისა და მასთან ერთად, უზუნაესი საბჭოს ყველა მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებისადმი (რეფერანდუმი, დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი...) მიძღვნილი კონფერენციებისა თუ სხვა ღონისძიებების ერთ-ერთი აქტიური ორგანიზატორი. ის ბოლომდე ერთგული დარჩა იმ ეროვნული სულისკვეთებისა, რომლის აღორძინებასაც საქართველოს პირველი პრეზიდენტი ზვარაკად შეეწირა... ჩემს მემკვიდრეებს შავ-ბნელ ლაქებში და შემორჩა მილიციის ფორმაში გამოწყობილი პირები, რომლებიც წვეთ-წვეთად მოდიოდნენ და ჯერ ბეჭდს ეკითხებოდნენ, თუ სად იყო მამა, შემდეგ მე - ცალკე მისვამდნენ შეკითხვებს სხვა, უფრო ზუსტი პასუხის მოსმენის იმედით... საბედნიეროდ, მამა მაშინ გადარჩა დაჭერას, თუმცა დევნასა და უკიდურესად გაჭირვებულ წლებს ვინ

გადაურჩებოდა?! შევარდნაძესთან დაახლოებული პირების გარდა არც არავინ... როცა მამა გვენატრებოდა და შეძლებისდაგვარად ვახერხებდით მასთან დარეკვას, გვეუბნებოდა, „სამშობლო ოჯახზე მალლა დგასო...“

ბავშვობიდან შთავგაგონებდა, რომ მხოლოდ განათლება იყო ერთადერთი გზა თავისუფლებისა და სამართლიანობისაკენ საგალ გზაზე.

შენხვედრა - ტურიზმის სექტორის წარმომადგენლებთან

ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის ინფორმაციით, საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი მათა ომიაძე აჭარაში მოქმედი ტურისტული კომპანიების, სასტუმროებისა და ტურიზმის სფეროს სხვადასხვა წარმომადგენლებს შეხვდა.

ბათუმში გამართულ შეხვედრას აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის თავმჯდომარე თინათინ ზოიძე და ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის პირველი მოადგილე თამარ ყორაიული ესწრებოდნენ. შეხვედრა კითხვა-პასუხის რეჟიმში წარიმართა.

გავრცელებული ინფორმაციით, მათა ომიაძემ ტურიზმის სფეროს წარმომადგენლებს ადმინისტრაციის მიმდინარე და დაგეგმილი აქტივობები გააცნო, მოისმინა კერძო სექტორის წარმომადგენლების ინიციატივები და რეკომენდაციები სხვადასხვა პროექტის ეფექტური განხორციელებისთვის, რაც ხელს შეუწყობს ტურისტული ნაკადების მოზიდვას, შემოსავლების გაზრდასა და კერძო სექტორის განვითარებას.

აზირან ბუჭიაძე

„ეს ის ნუთია, როცა სული მზით ივსება“

ლაშა ხომიტიძე 593 50 82 69

სანიმუშო, გამორჩეული თარგმანები - ასე აფასებენ ლიტერატურათმცოდნეები ღარმაჯან დანელიძეს. მიერ უცხო ენებიდან ნათარგმნ ლექსებს. ქალბატონი დარეჯანი თავდაცვ შენაშენი პოეტი გახლავთ, რაც მას, უცხო ენების საუცხოოდ ფლობასა და ჩინებულ განათლებასთან ერთად, ხელს უწყობს, რომ სათარგმნო ტექსტი, განსაკუთრებით - ლექსები, ზედმიწევნით თარგმნოს ავტორის სტილისა და პოეტური ხერხების გათვალისწინებით. ამაში უთუოდ დაგარწმუნებთ მის მიერ თარგმნილი არაერთი ფრანგი და რუსი პოეტის ლექსები, რომლებიც ანთოლოგიებშია შეტანილი, გამოქვეყნებულია ლიტერატურულ საიტებზე.

ამჟამად ქალბატონი დარეჯანი საფრანგეთში ცხოვრობს და მუშაობს - წერს ლექსებს, თარგმნის... შეგახსენებთ მას, დაგუსვით კითხვები და პასუხები თავად მოგიტანებოთ ამ საინტერესო შემოქმედის შესახებ, იმოგზაურებთ მშვენიერების სამყაროში, სადაც ნაზრევი დაფერილია გულითა და გონების სინათლით.

გაცანით თქვენი პერსონაჟი გაზეთის მკითხველებს - თქვენი ფესვები, მშობლიური გარემო...
- მე ვარ დარეჯან დანელიძე. მთარგმნელი, ლექსმწერი, საქართველოს ულამაზესი კუთხიდან - სამეგრელოდან. 1996 წლიდან ოჯახთან ერთად ვცხოვრობ საფრანგეთში, ქალაქ კანში. საოცარია, რაც უნდა მიზიდველი იყოს აქ ყოფა, გული მაინც ფესვებისკენ მიმიწევს. მშობლიური გარემო მხოლოდ იქაა, იმ პატარა სოფელში, სადაც ჩემს ეზოს დღესაც ამშვენებს ბავშვობის ტა - „ინჭა“. ეჭვი მაქვს, მართალია ჩემი - ქართველებს გვახსიანებდნენ ასეთი ნოსტალგია. დავიმოწმებ ამონარიდს ჩემი ადრინდელი ლექსიდან: „მე დაგბრუნდები იქით, სადაც ტყეზარა მორბის, იქ, სადაც მთები, მხრებგაშლილი, ცამდე სწვდება, სადაც სირუმი შეძრავს მხოლოდ კვილი ორბის, სადაც ციციბო, მიუვალი ფერდობებია. სადაც ტკივილი სხვისია, არავინ იტყვის, სადაც მზე, მთვარე, ვარსკვლავები გვეფერებიან, სადაც არავი გაზაფხულზე ბორავს და იბრძვის, შემოდგომისას მთის კალთებზე ზეფერება. ან როგორ დავთმე! რად მიღირდა შენი დათმობა, მე ვიცი მარტომ, ყველაფერი ვიცი მარტომ მე, ტკივილი ჩემი, საოცნებო მშობელი მიწავე, მე მაპატიე, საქართველოვ, რომ მიგატოვე!“

გამოიცა რამდენიმე წელი. მერე კი, ეს დიდებული ადამიანი, კვილიდა მოულოდნელად ხელიდან გამოვივცა... პერიოდულად ჩვენდა ვიზიტირებთ ონლაინსაღამოებში, მეტწილად კი ჩემი აუდიტორია სოციალურ ქსელში მყავს, რომლის დროს და გემოვნებას ძალიან ვუფროსილდები, ზედმეტად არასოდეს ვაწყობ. ახლო მომავალში ვაპირებ ჩემი ლექსებისა თარგმანების ერთ წიგნად გამოცემას.

ჩემი ქალაქი, მიუხედავად იმისა, რომ პატარაა, მსოფლიოში ცნობილია თავისი ფესტივალით და ცნობილია თავისი მუდამ ტურისტებისათვის სავსე. ჩემი ერთი დღე რაიმე განსაკუთრებულია არ გამოირჩევა. დილა იწყება ზღვაზე გახიარებით. სანაპიროზე დილის ყვავი და კრუასანთი. ეს ის წამებია, როცა სული მზით ივსება და იქ რაც უფრო მეტი მზეა, მით უფრო კომფორტულია და მრავალფეროვანია გარემო. ოსაზარ, აკვირდები მოსიარულთა უზრუნველ სახეებს და გაორება გვირს, თან გიხარია, თან სევდა გეძალდება, რადგან ფიქრები ყოველ კვირზე სოხუში გაბრუნდები. როგორ ჰყავს აქაურთა ჩვენი ლამაზ ქალაქს, სადაც, იყო დრო, ბედნიერები, ლაღად დავსეირნობდით... ამონარიდი ჩემი ლექსიდან:

ჩემი ფესვები, მშობლიური გარემო...
- მე ვარ დარეჯან დანელიძე. მთარგმნელი, ლექსმწერი, საქართველოს ულამაზესი კუთხიდან - სამეგრელოდან. 1996 წლიდან ოჯახთან ერთად ვცხოვრობ საფრანგეთში, ქალაქ კანში. საოცარია, რაც უნდა მიზიდველი იყოს აქ ყოფა, გული მაინც ფესვებისკენ მიმიწევს. მშობლიური გარემო მხოლოდ იქაა, იმ პატარა სოფელში, სადაც ჩემს ეზოს დღესაც ამშვენებს ბავშვობის ტა - „ინჭა“. ეჭვი მაქვს, მართალია ჩემი - ქართველებს გვახსიანებდნენ ასეთი ნოსტალგია. დავიმოწმებ ამონარიდს ჩემი ადრინდელი ლექსიდან: „მე დაგბრუნდები იქით, სადაც ტყეზარა მორბის, იქ, სადაც მთები, მხრებგაშლილი, ცამდე სწვდება, სადაც სირუმი შეძრავს მხოლოდ კვილი ორბის, სადაც ციციბო, მიუვალი ფერდობებია. სადაც ტკივილი სხვისია, არავინ იტყვის, სადაც მზე, მთვარე, ვარსკვლავები გვეფერებიან, სადაც არავი გაზაფხულზე ბორავს და იბრძვის, შემოდგომისას მთის კალთებზე ზეფერება. ან როგორ დავთმე! რად მიღირდა შენი დათმობა, მე ვიცი მარტომ, ყველაფერი ვიცი მარტომ მე, ტკივილი ჩემი, საოცნებო მშობელი მიწავე, მე მაპატიე, საქართველოვ, რომ მიგატოვე!“

ამჟამად ქალბატონი დარეჯანი საფრანგეთში ცხოვრობს და მუშაობს - წერს ლექსებს, თარგმნის... შეგახსენებთ მას, დაგუსვით კითხვები და პასუხები თავად მოგიტანებოთ ამ საინტერესო შემოქმედის შესახებ, იმოგზაურებთ მშვენიერების სამყაროში, სადაც ნაზრევი დაფერილია გულითა და გონების სინათლით.

გამოიცა რამდენიმე წელი. მერე კი, ეს დიდებული ადამიანი, კვილიდა მოულოდნელად ხელიდან გამოვივცა... პერიოდულად ჩვენდა ვიზიტირებთ ონლაინსაღამოებში, მეტწილად კი ჩემი აუდიტორია სოციალურ ქსელში მყავს, რომლის დროს და გემოვნებას ძალიან ვუფროსილდები, ზედმეტად არასოდეს ვაწყობ. ახლო მომავალში ვაპირებ ჩემი ლექსებისა თარგმანების ერთ წიგნად გამოცემას.

ჩემი ქალაქი, მიუხედავად იმისა, რომ პატარაა, მსოფლიოში ცნობილია თავისი ფესტივალით და ცნობილია თავისი მუდამ ტურისტებისათვის სავსე. ჩემი ერთი დღე რაიმე განსაკუთრებულია არ გამოირჩევა. დილა იწყება ზღვაზე გახიარებით. სანაპიროზე დილის ყვავი და კრუასანთი. ეს ის წამებია, როცა სული მზით ივსება და იქ რაც უფრო მეტი მზეა, მით უფრო კომფორტულია და მრავალფეროვანია გარემო. ოსაზარ, აკვირდები მოსიარულთა უზრუნველ სახეებს და გაორება გვირს, თან გიხარია, თან სევდა გეძალდება, რადგან ფიქრები ყოველ კვირზე სოხუში გაბრუნდები. როგორ ჰყავს აქაურთა ჩვენი ლამაზ ქალაქს, სადაც, იყო დრო, ბედნიერები, ლაღად დავსეირნობდით... ამონარიდი ჩემი ლექსიდან:

ბა, როცა რეალური გარემო ცუნებებს ფრთებს აჭრის. პოეტს კი ფრთები სჭირდება. ესაა მიზეზი, თუ რატომ ვიწყებთ მოგონილ სამყაროში მოგზაურობას. ვიგონებთ, ვიჭრებთ, ვწერთ. რაც შეეხება საკუთარი „მეს“ რელიგიას, ვიტყვი - მეტ-ნაკლებად. უფრო მეტის გაკეთება შემიძლო და სურვილიც მქონდა, მაგრამ ცხოვრებას თავისი კანონები აქვს, რომელსაც ზოგჯერ ვემორჩილებით.
- როგორ იწყება დილა ქალაქში, სადაც ახლა ცხოვრობთ? თქვენი ერთი დღე.
- ჩემი ქალაქი, მიუხედავად იმისა, რომ პატარაა, მსოფლიოში ცნობილია თავისი ფესტივალით და ცნობილია თავისი მუდამ ტურისტებისათვის სავსე. ჩემი ერთი დღე რაიმე განსაკუთრებულია არ გამოირჩევა. დილა იწყება ზღვაზე გახიარებით. სანაპიროზე დილის ყვავი და კრუასანთი. ეს ის წამებია, როცა სული მზით ივსება და იქ რაც უფრო მეტი მზეა, მით უფრო კომფორტულია და მრავალფეროვანია გარემო. ოსაზარ, აკვირდები მოსიარულთა უზრუნველ სახეებს და გაორება გვირს, თან გიხარია, თან სევდა გეძალდება, რადგან ფიქრები ყოველ კვირზე სოხუში გაბრუნდები. როგორ ჰყავს აქაურთა ჩვენი ლამაზ ქალაქს, სადაც, იყო დრო, ბედნიერები, ლაღად დავსეირნობდით... ამონარიდი ჩემი ლექსიდან:

რესო ბაბუს მოგვარი თვლი, ადგილს ეძებდა. მომიახლოვდა და ჩამოვლომის ნება მთხოვა. აქცენტი მინგა, რომ ფრანგი არ ვიყავი და ერთადერთი კითხვა დამისვა, საიდან ხართო. დღესაც ვერ ვხვდები, ფრთები რამ შემასხა... რომ დავიწყე, სივრცესა და დროში დავიკარგე... გონს რომ მოვეგე, სრულ სიზღვრეში ტამა იქნება... თურმე უამრავი ადამიანი მისმენდა. სახე-მკერდე, რევერანსით დავემშვიდობე აუდიტორიას და გარეთ „გამოვფრინდი“. იმ ლექსის მხოლოდ ფინალს შემივთავაზებთ:
„გული სიამაყით ყელში მომბეჭენია, ვატყობ, რომ დავფრინავ, მიწაზე ვერ ვდგები, - არვის ადარდებსო, - მსმენია, მტკენია, - შენი საქართველო, „ფესვები...“ „ნერვები...“
რაც შეეხება ემიგრანტებთან ურთიერთობას, აქ ქართველები ძალიან ცოტანია არა და რეგიონში დიასპორასაც არაფერი მსმენია.
- ქრისტე ჰყავს გულში - ასე ბევრზე ვიფიქრებთ თუ ბირჟით? თქვენს გარშემო მყოფი ადამიანები და თქვენ... მეგობრები, მტრები მიჩანს?
- ჩემი ცხოვრების გზა ბევრ კარგ ადამიანთან გადაკეთდა, მაგრამ დანამდვილებით ვიცი, რომ ქრისტე გულში მაღრემს ჰყავდა.

ჩემი ფესვები, მშობლიური გარემო...
- მე ვარ დარეჯან დანელიძე. მთარგმნელი, ლექსმწერი, საქართველოს ულამაზესი კუთხიდან - სამეგრელოდან. 1996 წლიდან ოჯახთან ერთად ვცხოვრობ საფრანგეთში, ქალაქ კანში. საოცარია, რაც უნდა მიზიდველი იყოს აქ ყოფა, გული მაინც ფესვებისკენ მიმიწევს. მშობლიური გარემო მხოლოდ იქაა, იმ პატარა სოფელში, სადაც ჩემს ეზოს დღესაც ამშვენებს ბავშვობის ტა - „ინჭა“. ეჭვი მაქვს, მართალია ჩემი - ქართველებს გვახსიანებდნენ ასეთი ნოსტალგია. დავიმოწმებ ამონარიდს ჩემი ადრინდელი ლექსიდან: „მე დაგბრუნდები იქით, სადაც ტყეზარა მორბის, იქ, სადაც მთები, მხრებგაშლილი, ცამდე სწვდება, სადაც სირუმი შეძრავს მხოლოდ კვილი ორბის, სადაც ციციბო, მიუვალი ფერდობებია. სადაც ტკივილი სხვისია, არავინ იტყვის, სადაც მზე, მთვარე, ვარსკვლავები გვეფერებიან, სადაც არავი გაზაფხულზე ბორავს და იბრძვის, შემოდგომისას მთის კალთებზე ზეფერება. ან როგორ დავთმე! რად მიღირდა შენი დათმობა, მე ვიცი მარტომ, ყველაფერი ვიცი მარტომ მე, ტკივილი ჩემი, საოცნებო მშობელი მიწავე, მე მაპატიე, საქართველოვ, რომ მიგატოვე!“

ჩემი ქალაქი, მიუხედავად იმისა, რომ პატარაა, მსოფლიოში ცნობილია თავისი ფესტივალით და ცნობილია თავისი მუდამ ტურისტებისათვის სავსე. ჩემი ერთი დღე რაიმე განსაკუთრებულია არ გამოირჩევა. დილა იწყება ზღვაზე გახიარებით. სანაპიროზე დილის ყვავი და კრუასანთი. ეს ის წამებია, როცა სული მზით ივსება და იქ რაც უფრო მეტი მზეა, მით უფრო კომფორტულია და მრავალფეროვანია გარემო. ოსაზარ, აკვირდები მოსიარულთა უზრუნველ სახეებს და გაორება გვირს, თან გიხარია, თან სევდა გეძალდება, რადგან ფიქრები ყოველ კვირზე სოხუში გაბრუნდები. როგორ ჰყავს აქაურთა ჩვენი ლამაზ ქალაქს, სადაც, იყო დრო, ბედნიერები, ლაღად დავსეირნობდით... ამონარიდი ჩემი ლექსიდან:

ჩემი ფესვები, მშობლიური გარემო...

გამოიცა რამდენიმე წელი. მერე კი, ეს დიდებული ადამიანი, კვილიდა მოულოდნელად ხელიდან გამოვივცა... პერიოდულად ჩვენდა ვიზიტირებთ ონლაინსაღამოებში, მეტწილად კი ჩემი აუდიტორია სოციალურ ქსელში მყავს, რომლის დროს და გემოვნებას ძალიან ვუფროსილდები, ზედმეტად არასოდეს ვაწყობ. ახლო მომავალში ვაპირებ ჩემი ლექსებისა თარგმანების ერთ წიგნად გამოცემას.

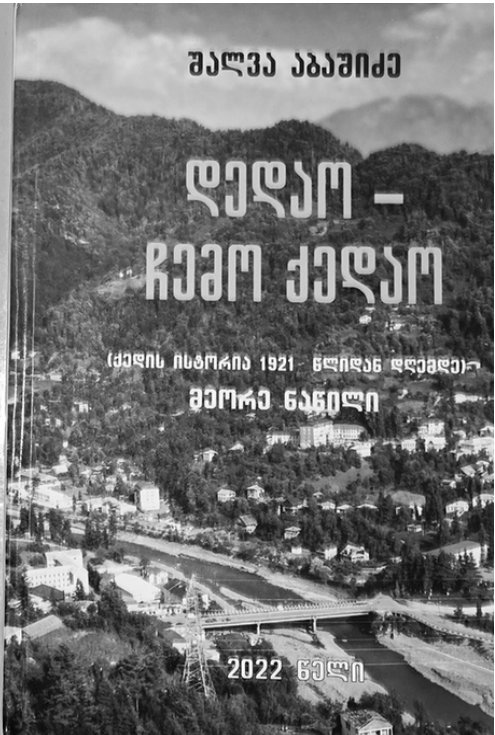
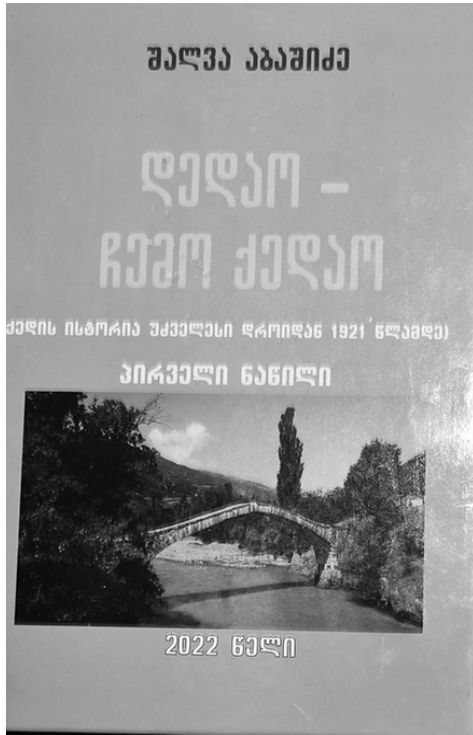
მე ვიცი მარტომ, ყველაფერი ვიცი მარტომ მე, ტკივილი ჩემი, საოცნებო მშობელი მიწავე, მე მაპატიე, საქართველოვ, რომ მიგატოვე!

«დედაო - ჩემო ქალაო» - ამაჟირად ორ ნაწილად

ისტორიკოსი და პუბლიცისტი, ცხმო-რიხელი შალვა აბაშიძე რამდენიმე წინის ავტორია. 10 წლის წინ სამუშაოზე გამოვიდა შალვა აბაშიძის წიგნი პოეტური სათაურით «დედაო - ჩემო ქალაო»

ამ წიგნთან დაკავშირებით აკადემიკოსი როინ მეტრეველი გაზეთ «ლიტერატურული საქართველოს» 2017 წლის 3 ნომერის ნომერში წერდა: «წიგნის ავტორის დამახასიათებელი უნდა მივიჩნიოთ, რომ მას შეუსწავლია ქედის ირგვლივ არსებული ყველა მასალა: ისტორიული წერილობითი წყაროები, საარქივო მასალა, ადრე არსებული გამოცემები რაიონის კულტურისა და ეკონომიკის შესახებ. წიგნში წარმოდგენილია ქედის რაიონის ისტორია უძველესი დროიდან დღემდე. მოცემულია ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება, ისტორიული ძეგლები (ზედა მახუნციეთის, ქედის, ნამონასტრევის ეკლესიები, დანდალოს, კორომხეთის, ზენდიდის, ძენწმანის ციხეები და სხვა), ბუნებრივი რესურსები, მცენარეულობა და სხვა. ვფიქრობთ, წიგნის ავტორის მნიშვნელოვანი დამსახურებაა მსჯელობა ქრისტიანობის გავრცელებაზე. როგორც ცნობილია, აჭარაში ქრისტიანობა ადრე გავრცელდა. შეიძლება ითქვას, რომ ქრისტიანობის აკვანი საქართველოში სწორედ აჭარაში დაიწყო. ისტორიული ტრადიცია ამ მოვლენას ანდრია მოციქულის სახელს უკავშირებს. აქვე იქადაგა ქრისტიანობა მატათაძის შალვა აბაშიძე საგანგებოდ უსვამს ხაზს, რომ სწორედ ანდრია პირველწოდებულის, სვიმონ კანანელისა და მატათას შემოსვლით დაიწყო აჭარის გაქრისტიანება. ცხადია, ქედაც ქრისტიანობის საფარში მოექცა. წიგნში მღვდელმთავრე წმინდანების შესახებაც გვხვდება ცნობები. ესენი არიან აჭა-

სახელი, მაგრამ საინტერესო პირთა რაოდენობა იმდენად დიდი აღმოჩნდა, რომ ვეღარ შევძელი ყველას შეტყობა, იქნებ მომავალში შევძლო მათ შესახებ ცალკე წიგნის დაწერა».

ორტომეულშიც შალვა აბაშიძემ ქრისტიანობის გავრცელებას საკმაოდ დიდი ნაწილი დაუთმო. მან უკვე საინტერესო მასალები მოგვწო-

ვ შალვა აბაშიძემ პირველად დაწერა: «რუსეთის მთავრობამ ხელი შეუწყო ქართული რაიონების მთავრობის გაყრას, მუჰაჯირობას, რაც იმით დასტურდება, რომ მუჰაჯირობის ორგანიზებისთვის გამოყოფილი იყო 500.000 მანეთი. ქედის მაზრის თითქმის ყველა სოფლიდან წავიდნენ მუჰაჯირად. მათგან ბევრი გზაში და

ქედის მაზრის თითქმის ყველა სოფლიდან წავიდნენ მუჰაჯირად. მათგან ბევრი გზაში და ბევრიც ადგილზე ჩასული დაიღუპა, რაშიც დიდი როლი ითამაშეს თურქეთის აგენტებმა და მოლა-ხოჯებმა». სწორედ მათ წინააღმდეგ გაილაშქრა ახმედ ეფენდი ხალიფაშვილმა, რომელიც ისტორიული მერიის ხეობის მკვიდრი იყო. მისასაღმებელია, რომ შალვა აბაშიძემ წიგნში სრულყოფილად შეიტანა ზაქარია ჭიჭინაძის მიერ შემონახული მუფთ ახმედ ეფენდი ხალიფაშვილის სიტყვა

რელი თევდორე (ერობაში ბეჭირ ავალიანი) და ევდემოზ I კათალიკოსი (დიასამიძე).
ამჟერად შალვა აბაშიძემ ქედის ისტორია ორ წიგნად გამოცა. პირველ ნაწილში, როგორც ავტორი აღნიშნავს, შეტანილია ქედის ისტორია უძველესი დროიდან 1921 წლამდე. რედაქტორი, ცნობილი პუბლიცისტი, რამდენიმე ისტორიული და მხატვრულ-პუბლიცისტური წიგნის ავტორი თამაზ აბულაძე წერს: «წიგნის სათაურად გამოტანილი სიტყვები შოთა რუსთაველის პრემიის ლაურეატს, პოეტ ფრიდონ ხალვაშს ეკუთვნის. მართლაც, დედასავით ეფერებოდა ავტორი საჯილდო თემას, როგორც დედისგან, იღებდა სიბოძას და ძალას, რომ ეწერა ეგზალტირებულს და თითოეული მკითხველის - ქედლისა და არაქედლისთვის შეექმნა საინტერესო წიგნი, ერთგვარად მათთვის სიხარული».

და წმინდა მღვდელმთავრე ევდემოზ I კათალიკოსზე, მღვდელმთავრე თეოდორე აჭარელზე, წმინდა გიორგის ეკლესიაზე. იგი წერს: «დიდი ეკლესია ყოფილა ქედშიც. დერეხონში 1830 წლამდე მდგარა ეკლესია, რადგან მოსახლეობა მოჩვენებით მაჰმადიანდებოდა, იგი დაუქცევიათ. ზაქარია ჭიჭინაძის მისი ნანგრევებიც უნახავს. ცხმორისის დიდი ეკლესია 1730 წელს დაუქცევიათ, ახლამდე - 1780 წელს, გობრონეთში - 1830 წელს. მერიის ხეობაში ეკლესია მდგარა აგრეთვე ქემოლღების უბანში, სილიბაურსა და ნამონასტრევიში. ავტორის მინიშნებით, ზაქარია ჭიჭინაძის ქედში 38 სოფელში ეკლესიის ნანგრევები აღუწერია».

ბევრიც ადგილზე ჩასული დაიღუპა, რაშიც დიდი როლი ითამაშეს თურქეთის აგენტებმა და მოლა-ხოჯებმა». სწორედ მათ წინააღმდეგ გაილაშქრა ახმედ ეფენდი ხალიფაშვილმა, რომელიც ისტორიული მერიის ხეობის მკვიდრი იყო. მისასაღმებელია, რომ შალვა აბაშიძემ წიგნში სრულყოფილად შეიტანა ზაქარია ჭიჭინაძის მიერ შემონახული მუფთ ახმედ ეფენდი ხალიფაშვილის სიტყვა. წიგნის ავტორი მომავალ ისტორიკოსებს, მკვლევარებს მოუწოდებს, რომ ამ ღირსეული პიროვნების მოღვაწეობით დაინტერესდნენ. მან პირველმა გახედა ჯამში ქართულად ქადაგება, ყურანსაც მშობლიურ ენაზე უხსნიდა მრევლს, რის გამოც სტამბოლს გაიხმეს და სამართალში მისცეს, მაგრამ თავი იმართლა: ჩვენ ქართველები ვართ, ჩვენი ენაც ქართულია. ამით შალვა აბაშიძემ კიდევ ერთხელ ხაზი გაუსვა, რომ აჭარის ღირსეული შვილები მშობლიურ ენას არ კარგავდნენ, წერაც და კითხვაც კარგად იცოდნენ.

აჭარაში, კერძოდ, ქედშიც მცხოვრებ მღვდელმთავრეებზე, ქრისტიანულ სიწმინდეებზე შალვა აბაშიძემ წიგნის მეორე ნაწილშიც მრავალგზის მიახიზნა. მან პირველმა, თანაც ისტორიული წყაროების, საარქივო მასალების საფუძველზე, «მუჰაჯირობასა» და აჭარის მუფთ ახმედ ეფენდი ხალიფაშვილზე თავისი ვერსია შემოგვთავაზა. ეს პიროვნება მრწამსით მუსულმანი იყო, მაგრამ სულით ქართველი, მშობლიური კუთხის დიდი პატრიოტი. მან უდიდესი როლი ითამაშა, რომ აჭარის მთიანეთიდან მოსახლეობა მუჰაჯირებად არ გაყვანათ. 140 წლის შემდე-

წიგნში შეტანილია ფოტოები, რომლებიც ავტორს ქედის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორმა, აკადემიურმა დოქტორმა ვაჟა ფარტეხაძემ და შოთა ნოდარის ძე ბერიძემ მიაწოდეს.

ძალიან საინტერესოდ იკითხება თავი «ბრძ-

ოლა აჭარის ავტონომიისათვის». რეცენზიებზე (ნოდარ ბასილაძე, სერგო ლუმბაძე, ოთარ თურმანიძე, ნოდარ კახიძე, როინ მალაყაძე) დაყრდნობით, ავტორი საზოგადოებას ერთგულ კიდევ განუმარტავს, რომ: «აჭარას ავტონომია ებოძა 1921 წლის 16 მარტს, რუსეთსა და თურქეთს შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე, მაგრამ არა ვინმეს წყალობით. თურქეთს ეს სიკეთე თუ სურდა, გაეკეთებინა 1915 წელს, ისევე რომ შემოიჭრა ჩვენს მხარეში, აგრეთვე 1918 და 1921 წლებში», - მინიშნებს ავტორი.

პირველ ნაწილს დართული აქვს გამოყენებული ლიტერატურა და წყაროები.

500 გვერდზე მეტს მოიცავს «დედაო - ჩემო ქედაო» მეორე ნაწილი. თუ პირველი წიგნის გარეკანზე დანდალოს თაღოვანი ხიდის ფოტო და ბოლო გვერდზე - ქედის მაზრის რუკა აქვს დართული, რომელიც კარტოგრაფმა დემეტრე ქაჯაიამ 1917 წელს შეადგინა, მეორე ნაწილის გარეკანს ქედის ახლანდელი ცენტრის ფოტო ამოყენებს, ყდის ბოლოს - ქედის მუნიციპალიტეტის რუკა. ისტორიკოსმა შალვა აბაშიძემ პირველად სცადა, მკითხველისთვის, დაინტერესებულ პირებისთვის საინტერესო მასალები მიეწოდებინა 1921 წლის აჯანყების შესახებ. «19 სექტემბერს, ღამით, ქედის გორაზე 200 შეიარაღებული აჯანყებული დაბანაკდა. თუმცა ტყვიამტრქვევის შიშით მოქმედების დაწყებას აყოვნებდნენ. ვითარება სულ უფრო იძაბებოდა. უკვე გამოჩნდა ლოზუნგები: «ძირს აჭარისტანის კომიტეტი, გაუმარჯოს მეკლისს!..» 20 სექტემბერს აჯანყებულებმა სკოლის და მიმდებარე შენობები დაიკავეს», - წერს ავტორი.

წიგნის მეორე ნაწილს ავტორმა დაამატა თავი «ვიართო ჭეშმარიტი გზით». მკითხველს სრულყოფილად მიაწოდა მასალები წმინდა სევერიანის ცხოვრებასა და მისი ძმის სქიმარქიმანდრიტ სისოს (მამა სერაფიმე) შესახებ. გვიან გამხეილი საიდუმლო კი ქედის რაიონის სოფელ ცხმენის მკვიდრის ხუსეინ ცინცაძის მონათვლის ამბავს ეხება. იგი 1975 წელს, კომუნისტური რეჟიმის ზეობის წლებში ქუთაისში, მოწამეთას მონასტერში მონათლულა და 2011 წლამდე საიდუმლოდ ინახავდა ამ ამბავს. ზეიმზე «შემოდგომა ქედში» გაამხილა ეს ამბავი მისმა ნათლია ზაურ ბერიძემ.

ავტორს წიგნში შეტანილი აქვს ქედში მოქმედი მართლმადიდებელი ტაძრების, ასევე 21-ე საუკუნეში ქედში გამართული კულტურული ღონისძიებების ამსახველი ფოტოები. საინტერესოა თავი: «ქედის რაიონი - ძველი გაზეთებიდან». იგი იხსენებს «გაზეთ «სამუსლიმანო საქართველოს» 1920 წლის 20 მარტის ნომერში დაბეჭდილი სტატიით «წერილი ქედისა». შემდეგი წერილები გაზეთ «ფუნარადანაა». რამდენიმე სტატიას ნახავს მკითხველი «მერიისის» ხელმოწერით გაზეთ «საბჭოთა აჭარისტანიდან», ასევე, რაიონული გაზეთიდანაც.

მეორე ნაწილს დართული აქვს შალვა აბაშიძის ბიოგრაფია და გამოყენებული ლიტერატურისა და წყაროების სია.

ქედის ისტორიის ორ ნაწილად გამოცემით შალვა აბაშიძემ საშვილიშვილო საქმე გააკეთა. ის დამოუკიდებელი ამ საქმეს ვერ შეუჭიდებოდა. პირველი ნაწილის წინასიტყვაობაში შალვა აბაშიძე კიდევ აღნიშნავს პარლამენტარ ანზორ ბოლქვაძის, ქედის მუნიციპალიტეტის მერ როლანდ ბერიძისა და საკრებულოს თავმჯდომარე ამირან ცინცაძის წვლილს. იგი ასევე მადლობას უხდის წიგნის რედაქტორ თამაზ აბულაძეს.

ქალთა მიმართ ძალადობა და უზუზვახელია

შუახვედრის საქართველოს იმ მუნიციპალიტეტების ჩამონათვალშია, სადაც ოჯახებში ქალთა მიმართ ძალადობის სტატისტიკა მცირდება, მაგრამ პრევენციული ღონისძიებები მაინც საჭიროა

სწორედ ეს მიიჩნეის სადღეისო საქმედ ხელგაჩაურის რაიონული პროკურორის მოადგილე რამაზ შავაძემ და ხელგაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა რომან ბოლქვაძემ და კამპანიის უარაფემიციდის! ფარგლებში მუნიციპალიტეტის საჯარო მოხელეებთან, საზოგადოების წარმომადგენლებთან საინფორმაციო შეხვედრა-სემინარი გამართეს.

ღონისძიებაზე რამაზ შავაძემ ისაუბრა ქალთა გენდერული ნიშნით მკვლელობების გამოწვევებზე, რომლებსაც ქალები აწყდებიან, როდესაც ოჯახური ძალადობის მსხვერპლნი ხდებიან. შეხვედრის მონაწილეებმა - შუახვედრის მუნიციპალიტეტის მერმა ომარ ტაკიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ, მისმა მოადგილე გიორგი დავითაძემ, პედაგოგმა ლია ქამდაძემ ფემიციდის, ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის და ოჯახში დანაშაულის წინააღმდეგ პროკურატურის, სამართალდამცავი ორგანოების საქმიანობის გააქტიურების აუცილებლობაზე ისაუბრეს. მათ პროკურორებმა განხორციელებული ღონისძიებების და არსებული გამოწვევების შესახებ მიაწოდეს ინფორ-

მაცია. ისაუბრეს მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორების სამსახურის შესახებ. თქვეს, რომ აქტიურად არიან ჩართულები მსგავსი კატეგორიის დანაშაულების პრევენციაში.

შეხვედრის მონაწილეებმა ღონისძიების ორგანიზატორებს აქტიურად თემებზე, მათთვის საინტერესო საკითხებზე განმარტებები სთხოვეს და ამომწურავი პასუხებიც მიიღეს.

ფემიციდის წინააღმდეგ კამპანია ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოსა და გაეროს ქალთა ორგანიზაცია UN Women-ის მხარდაჭერით ხორციელდება. მისი მიზანია ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება და ფემიციდის დანაშაულების პრევენცია.

გვერდი მოამზადა ოთარ ცინცაძემ

საქართველო – ნორვეგია – 1:1 ბათუმი, 2023 წლის 28 მარტი

მანანა პიპიშვილი 598 24 94 97

საქართველოს ეროვნული ნაკრების ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის წლის პირველ ოფიციალურ შეხვედრას ნორვეგიის ნაკრებთან ბათუმში უმასპინძლა და შეხვედრა ფრედ - 1:1 დასრულდა. შესაბამისად, გუნდებმა თითო-თითო ქულა მიითვალეს, მაგრამ თუ საქართველოსთვის ეს ამ ეტაპის პირველი შეხვედრა იყო, ნორვეგიის ნაკრებმა შესარჩევი ტურნირის პირველი მატჩი უკვე გამართა ესპანეთის ნაკრებთან და დამარცხდა.

ნორვეგია-საქართველოს მატჩზე დასასწრები ყველა ბილეთი გაყიდული იყო და სტადიონი თანდათან იცხებოდა, მაგრამ უცბად მოვარდნილი ქარიშხლის გამო, ბევრი მაყურებელი იძულებული გახდა, თავი შენობებისთვის შეეფარებინა, ამიტომ გულშემატკივრები თამაშის დაწყების შემდეგაც ემატებოდნენ სტადიონს.

მოედანზე ჩვენს გუნდს მისი კაპიტანი გურამ კაშია შემოუძღვა (აქვე უნდა მივულოცოთ მას ნაკრების შემადგენლობაში საიუბილეო - მესამე თამაში), კარს კი მერაბ მარდავიცი იცავდა. აქვე უნდა ვთქვათ, რომ მან რამდენჯერმე გადაარჩინა ჩვენი ნაკრები აშკარა გოლს. პირველი ტაიმის რამდენიმე წუთს სა-

ნაკრები აშკარა გოლს. პირველი ტაიმის რამდენიმე წუთს სამარდავიცი იცავდა. აქვე უნდა ვთქვათ, რომ მან რამდენჯერმე გადაარჩინა ჩვენი ნაკრები აშკარა გოლს.

ქართველოს ნაკრებს თამაში არ გამოუვიდა და გოლიც მივიღეთ ნორვეგიელებისგან, რომელიც სორლოთმა მე-15 წუთზე გაიტანა. გუნდები შესვენებაზე ამ ანგარიშით გავიდნენ. მეორე ტაიმში საქართველო გაცილებით უკეთ გამოიყურებოდა. ბურთი ჩვენს ფეხბურთელებთან მეტ დროს „ატარებდა“ და, რა თქმა უნდა, საგოლე მომენტებიც შეიქმნა. 61-ე წუთზე გიორგი მიქაუტაძემ ანგარიში გაათანაბრა და გულშემატკივრები გაახარა. ეს საბოლოო ანგარიში აღმოჩნდა, თუმცა საგოლე მომენტები ორივე გუნდმა შექმნა. მეორე ტაიმში შემოსულმა ფეხბურთელებმა კარგად ითამაშეს, გოროლეიშვილისთვის კი ეს პირველი სადებიუტო მატჩი იყო.

გურამ კაშიამ მატჩის შემდეგ ჟურნალისტებთან აღნიშნა, რომ პირველი 30 წუთი ვერ ითამაშეს კარგად, დაბნეულები იყვნენ და ბევრი შეცდომაც დაუშვეს, მაგრამ მეორე ტაიმში სიტუაცია გამოასწორეს, რაც ანგარიშშიც ასახა. მანვე თქვა, რომ ნაკრები შემდეგი თამაშისთვის, რომელიც ზაფხულში კვიპროსში გაიმართება, უკეთ მოემზადება. კმაყოფილი ჩანდა გოლის ავტორი გიორგი მიქაუტაძეც.

თამაშის შემდეგ საქართველოს ნაკრების ფეხბურთელებმა, ტრადიციულად, მაღლობა გადაუხადეს ჩვენს „პირატებს“ მატჩის გულშემატკივრებს. გულშემატკივრობისთვის.

- საწყისი 20-30 წუთით კმაყოფილი არ ვარ, ბურთს ვკარგავდით, არაფერი გამოგვიდოდა. შემდეგ სქემა შევცვალე, თავდასხმელი დავამატე, რამაც ჩვენს თამაშზე გავლენა იქონია. რაკი თამაშის შემოტრიალება შეეძლო, ეს, რა თქმა უნდა, გუნდის პოტენციალზე მეტყველებს, - აღნიშნა საქართველოს ეროვნული ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ვილი სანიოლიმ მატჩის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე.

ვაშლოვანელები ისევ პირველობენ

ცოტნე ცაბაძე 27 48 93

ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ვაშლოვანში ჩოგბურთის დიდი ყურადღება რომ ექცევა, ეს საჯარო სკოლების, ოთხი ასაკობრივი ჯგუფის მოსწავლე ვაჟებსა და გოგონათა შორის მუნიციპალიტეტის პირველობამ ცხადყო. შეჯიბრებაში მონაწილეობდა 150-მდე სპორტსმენი. დაკომპლექტდა ნაკრები, რომელიც მონაწილეობას მიიღებს სხვადასხვა შეჯიბრებაში. გამოვლინდნენ ჩემპიონები და პრიზიორები ყველა ასაკობრივ ჯგუფში.

შედეგები ასე გადანაწილდა: 2012-2013-2014 წლებში დაბადებულ გოგონათა შორის პირველი ადგილი დიანა აბულაძემ დაიკავა (რუსლან მელაძის სახელობის ქვემო ვაშლოვანის საჯარო სკოლა), მეორე ადგილი - ძმაგულის საჯარო სკოლის მოსწავლე ელენე მახარაძემ, მესამე - გვანცა ართემილაძემ (რუსლან მელაძის სახელობის ქვემო ვაშლოვანის საჯარო სკოლა).

ამავე ასაკის ვაჟთა შორის პირველ ადგილზე განახლების საჯარო სკოლის მოსწავლე მურად ბერიძე ვაიდა. მეორე და მესამე ადგილები ქვემო ვაშლოვანის სკოლის მოსწავლეებმა გიორგი ჭიდიტაშვილმა და ნოდარ აბულაძემ დაიკავეს.

2010-2011 წლებში დაბადებულ გოგონათა შორის პირველი ადგილი განახლების საჯარო სკოლის მოსწავლე ელისაბედ კოჩალიძეს ერგო. ვანაძეებისა და თავოს სკოლების მოსწავლეები თიკა ვანაძე და ნინო ცეცხლაძე მეორე და მესამე ადგილებს დასჯერდნენ.

ამავე ასაკის ვაჟებს შორის პირველ, მეორე და მესამე ადგილებზე თავოს, ქვემო

ვაშლოვანის სკოლების მოსწავლეები ბექა ცეცხლაძე, საბა აბულაძე და დათო ართემილაძე გავიდნენ.

უფროსი ასაკის გოგონათა შორის (2007-2008 წ.წ. დაბადებულები - კადეტებში) პირველი ადგილი დიანა აბულაძემ (რუსლან მელაძის სახელობის ქვემო ვაშლოვანის საჯარო სკოლა) დაიკავა. მეორე ადგილიც მის თანასკოლელ ლანა მელაძეს ერგო, მესამე - საციხურელ ლიკა მარკოიძეს.

ვაჟთა შორის პირველი, მეორე და მესამე

ადგილები, შესაბამისად, რუსლან მელაძის სახელობის ქვემო ვაშლოვანის, განახლების საჯარო სკოლების მოსწავლეებმა დათო ბოლქვაძემ, ნიკა ართემილაძემ და გიორგი ოჯახიშვილმა მოიპოვეს.

2005-2006 წლებში დაბადებულ იუნიორ გოგონებს შორის პირველი და მეორე ადგილები - რუსლან მელაძის სახელობის ქვემო ვაშლოვანის საჯარო სკოლის მოსწავლეებს ანა და ლინდა მელაძეებს, მესამე - მეკიციებელ ნანა მიქელაძეს ერგო.

